

EVIJÄRVI JOKELA HAUTAPELTO

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Ville Luho 1948

Kertomus Erivärven jokelan kirkonmäen Hautapellon
kivikaution aavinpaikan kaivauksesta 18.6.-30.6.48.

Kertomukseen liittyi 5 karttaa ja löydöt kM11904:1-99.

Etelä-Pohjanmaan maaduntauksen myöntämisen varsin suorittaneet allekirjoittanut kaivauksen Erivärven pitäjän jokelan eli Jokikylin kirkonmäen talon Hautapellolla ajalla 18.6.-30.6.48.

Muinais-tutkellisia tultu (mukana) ovat alueella aikaisemmin suorittaneet S. Pälvi (v. 1920 (kts. Pälvin kertomusta kM:n Top.ark:issa) ja A. Äyräpää (v. 1934 (kts. A. Äyräpään kertomusta kM:n Top.ark:issa).

Kaivausalue sijaitsee Ähtävänjoen lausipannalla, ns.lla Puhkikankankaalla, maanvilj. Oskari kirkonmäen Hautapellolla, myllylle (rivän tien vierellä), k.o. pellon ala-osaan (Hautapello on merkitty A. Äyräpään kertomukseen liittyvään karttaan, näkyy myös Äyräpään kertomukseen liittyvissä valokuvissa 1 ja 2 - kaivausalue kuvassa 2 näkyvien miesten kohdalla). - Täällä paahtuettiin 100 m²:n suuruisen alue, joka myös pinta vaalittiin, mutta satuiden taltia siitä saatiin tultu (mukana) vain 18 m² (vrt. kartta 1).

Hautapello vielliä tasaisesti ~~kuivattuihin~~ itäkaakkoon, kohti Ähtävänjokea (kts. kartta 1 ja 5). Maaperä on hienoa, kivetöntä hiiltä.

Humuskerroksen vahvuus vaihtelee 15-20 cm, ollen suurimääräinen n. 20 cm vahva (vrt. karttoga 2-3). - Kulttuurikerroksen vahvuus vaihtelee 24-40 cm, ollen kirkonmäen n. 31 cm vahva, ohuista n. 60 cm alusen ala-osaan, pakuunista ylä-osaan. - Kerrosjärjestys oli seuraava: humuskerros, lyijynharmaa kerros (vahvuus 2-10 cm), punertavan kellertävi keros, liikkainen harmaa kerros ja alunna savi-mäinen kerros (vrt. karttoga 2-3).

Kiinteitä kulttuurijäännöksiä paljastui vähän. Rundusta $\bar{V}:2$ ilmestyi n. 35 cm syvyydestä palomaa täiskä (tulenpunaisella palonutla hiiltä) ja sen lähellä jokunen kivi, jotka eivät välttämättä palonutla ja eivätkä ole siis kusehuneet tultu (mukana) (vrt. kartta 4) sekä rundusta $\bar{V}:3$ samasta 35 cm:n syvyydestä tumman ruskea pyöreä täiskä, halkaisijaltaan n. 5 cm, joka ulottuu 12 cm syvälle (paalunraita? - kts. karttoga 1 ja 4).

Irrallisia löylyjä kertyi 98 kappale (numeroa (kM11904:2-99):

kiviseiden kappaleita	2 kpl.
kiviseiden ripaleita	10 "
kivi-iskonnaisia	18 "
kuortu-kappaleita	9 "
ilkenä-ytimien kappaleita (kuortu)	2 "

itkukivien puolikkeitä (kvarteja)	1 kpl.
kvarteisätkäiden kappaleita	1 "
kvartei-ikkonnainia	748 "
sarviahian palasia	15 "
kalamukamia ja kappaleita	19 "
palasista luumirungia	83 gr.
junaonulkaa	1 nokare
hiiltä	

Kiviansiden kappaleista on toinen ollut tuuran karkki (11904:42) ja toinen kourutaltasta (11904:93), molemmat ovat m. säde kivihiusketta, edellisen on löydetty ruudusta III:3 (n. 40 cm syvältä). - Kiviansiden ripaleet ovat kaikki säde kivihiusketta, samaten esiin osa kivi-ikkonnainista. Sarviahian palat ovat enimmäkseen pieniä, osa varhaisista kampakeremuikkua, tyypillisellä I:2 (näistä joku on arvesti-kehäinen), osa arvesti-keremuikkua.

Ruunipaitan alarajan korkeudeksi yli merenpinnan saatiin n. 68.5 m. Vaahitukien lähtökohdanna oli A. Ryräpään kertomuksessaan v:llä 1934 mainitsema kiintopiste k.p. 1908, jonka korkeus yli meren on Ryräpään mukaan 67.03 m. Kulltuurisikurokseen alaraja määrättiin koekuoopin. (koti. kartta 5).

*

Muita löytöpaikkoja samalla tienoolla kuin kaivaus:

1. Bergbacka (KM 11896:1-26) = ent. Aleksi Juhon kirkon Talo (kts. Ryräpään kertomukseen liittyvää valokuvaa 2). - Ähtävän joen itäpuolella
2. Millas kangas (KM 11897). - Ähtävän joen itäpuolella.
3. Koski (KM 11898). - Ähtävän joen itäpuolella
4. Hanhikoski (KM 11899, 11903:1-6). - Ähtävän joen itäpuolella (nähty Ryräpään valokuvassa 2 - jaakko Hanhikoski)
5. Kelo (KM 11900:1-2). - Ähtävän joen länsipuolella Koskimäen maapuri (eli Kelo)
6. Kirsita (KM 11901). - Ähtävän joen itäpuolella, Bergbackan ja Jaakko Hanhikosken talojen välillä.
7. Itäpuomi (KM 11902:1-2). - Ähtävän joen länsipuolella, Koskimäellä launnassa.

Helanqissa huhtikuun 21 p:nä 1949

Ed. marit. Ville Luho

Kartta 1. - Lintu V. duhon kaivauksista vuodeltä 1948.

Kp. 243 = m. 70 m ylä, merenpinnan.

Enigami, Jokikylä, Kotkimäki, Hautausmaasto
 Vaakituskartta 1:100
 Pääsk. V. duho - 48

	I	II	III	IV	V
1	276 (324)	275 (319)	271 (320)	267 (321)	266 (311)
2	266 (318)	263 (317)	262 (318)	260 (311)	260 (311)
3	262 (309)	257 (301)	255 (307)	253 (308)	250 (309)
4	256	248	245 (299)	246 (300)	242 (293)
5	243	241	238	236	234
6	237	233	227	225	225
7	225	223	220	218	214
8	217	217	209	212	206
9	209	205	201	201	201
10	203	197	192	189	190
11	193	191	186	185	185
12	187	182	179	178	176
13	175	173	169	171	171
14	170	165	163	165	164
15	166	157	156	155	157
16	155	152	148	147	149
17	146	142	138	141	143
18	140	135	133	132	133
19	132	125	125	125	127
20	126	120	115	110	120

paalunreikä

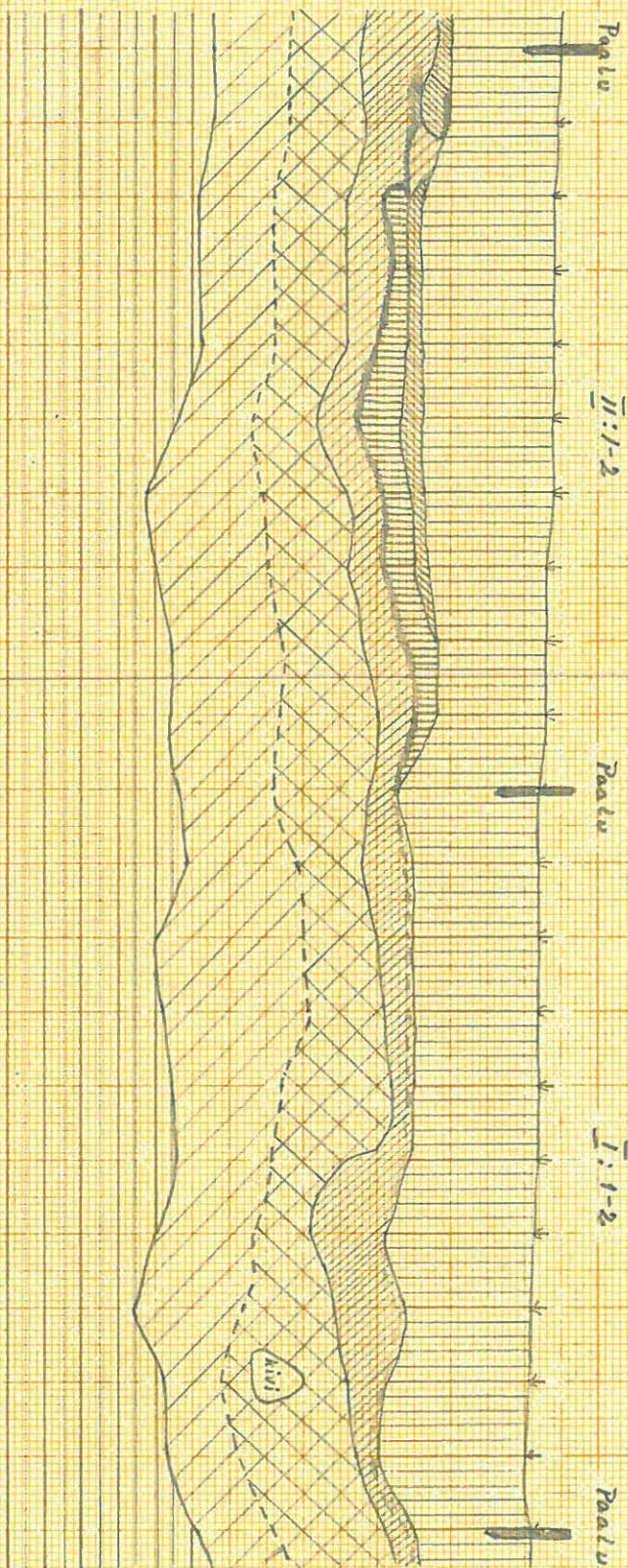
Pinta-
 profiili-
 linjat

Kanta 2. - litteä V. kujan kaivon pohjanmuutoksen p. 26 1948.

Profilili linjalla II:1-2 - I:1-2 1:10 Piirt. K. Luha - 48

Enäjärvi, Jokela, Koskimäki,
Hautapello.

Merkitien selitykset:

||||| multakerros

||||| keltaista hiekkaa

||||| turpeen juurtoa, muuttamattomia kottia

||||| hygieenistä hiettoa

||||| riettoa ja hiiltä

||||| pinnallisen hiekkakerroksen

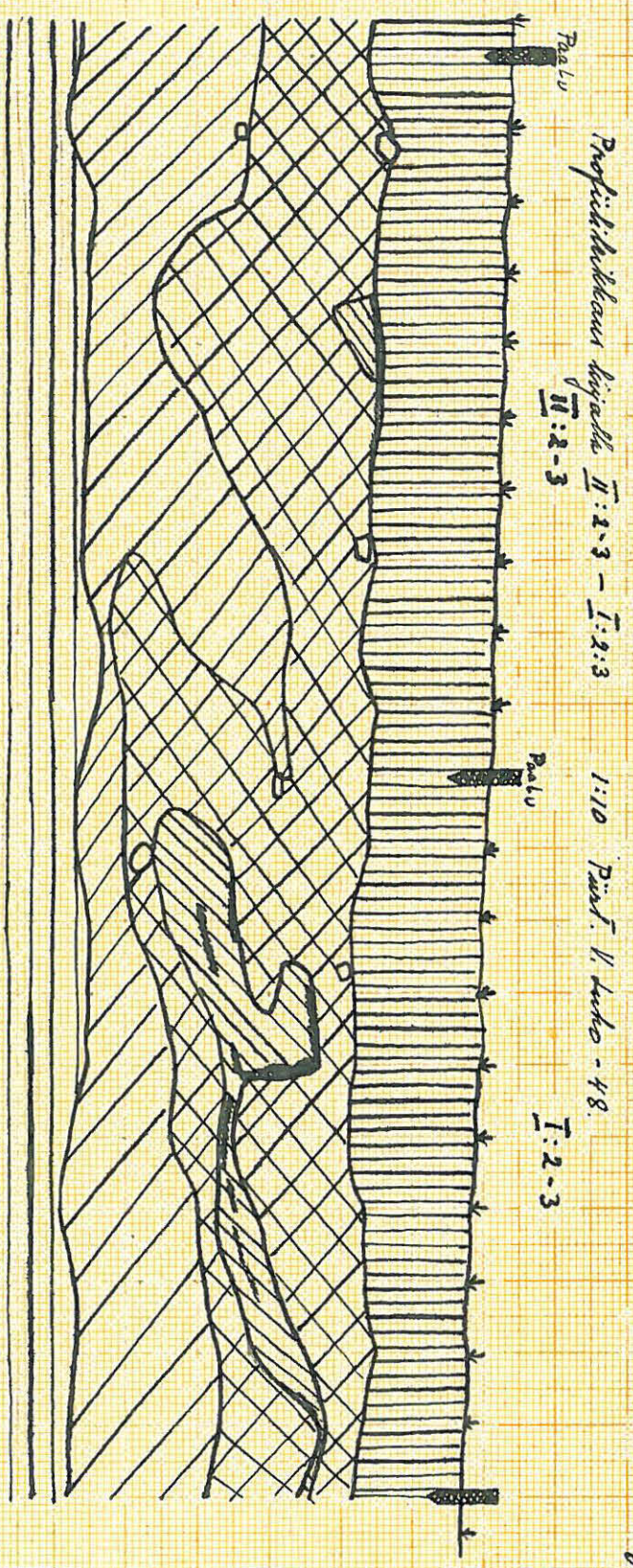
||||| hiekkainen hiekkakerros

||||| keltaisen, muuttamattoman kottien

||||| keltaisen, muuttamattoman kottien

Kaikki 3. - siirtyä V. tuhon laivastuon rakennuksen n:o 28 1948.

Seijoni, Jotaku, Karkki, maki, Haukipelto

Maastolin piirityksi:

- ||||| muuttu kerros
 - ||||| hyyntymä kerros
 - ||||| pölvä ja hieki
 - XXXX pumppaus hiekkakerros
 - ||||| kiviain kerros
 - ||||| karkkain, pumppaus kerros
 - kivi
- } pumppaus kullu kerros

Kartta 4. - Siilby V. Luhan kiviainekarto (muutteen
v. 1948.

Enäjärvi, Jokela, Korhijmäki, Hautapellö

Runsa V:2 1:10

Piirf. V. duoto -48

X $\frac{V:2}{V:2}$

$\frac{V:1}{V:2}$ X

Palo (maeläiska)

295

$\frac{288}{291}$

$\frac{291}{295}$

$\frac{288}{294}$

X $\frac{V:2}{V:3}$

$\frac{281}{286}$ $\frac{V:2}{V:3}$ X

Paalunreikä

$\frac{290}{302}$

Kertomus Evijärven Jokelan Koskimäen Hautapellon
kivikautisen asuinpaikan kaivauksesta 18. 6. - 30. 6. 1948.

Kertomukseen liittyy 5 karttaa ja
löydöt KM 11904:1-99.

Etelä-Pohjanmaan maakuntaliiton myöntämin varoin suoritti allekirjoittanut kaivauksen Evijärven pitäjän Jokelan eli Jokikylän Koskimäen talon Hautapellolla ajalla 18.6. - 30.6. 1948.

Muinaistieteellisiä tutkimuksia ovat alueella aikaisemmin suorittaneet S. Pälsi v. 1920 (kts. Pälsin kertomusta KM:n top.ark:ssa) ja A. Äyräpää v. 1934 (kts. A. Äyräpään kertomusta KM:n top.ark:ssa).

Kaivau^salue sijaitsee Ähtävänjoen länsirannalla, ns:lla Pukkilankankaalla, maanviljelijä Oskari Koskimäen Hautapellolla, nyllylle vievän tien vierellä, k.o. pellon alaosassa (Hautapelto on merkitty A. Äyräpään kertomukseen liittyvään karttaan; näkyy myös Äyräpään kertomukseen liittyvissä valokuvissa 1 ja 2 - kaivausalue kuvassa 2 näkyvien miesten kohdalla). - Täällä paalutettiin 100 m²:n suuruinen alue, joka myös pintavaakittiin, mutta sateiden takia siitä saatiin tutkituksi vain 18 m² (vrt. kartta 1).

Hautapelto viettää tasaisesti itäkaakkoon, kohti Ähtävän jokea (kts. kartta 1 ja 5). Maaperä on hienoa, kivetöntä hiekkaa.

Humuskerroksen vahvuus vaihteli 15 - 20 cm, ollen enimmäkseen n. 20 cm vahva (vrt. karttoja 2 - 3). -

Kulttuurikerroksen vahvuus vaihteli 24 - 40 cm, ollen keskimäärin n. 31 cm vahva; ohuinta se oli alueen alaosassa, paksuinta yläosassa.- Kerrosjärjestys oli seuraava: humuskerros, lyijynharmaa kerros (vahvuus 2 - 10 cm), punertavan kellertävä kerros, likaisen harmaa kerros ja alinna savimainen kerros (vrt. karttoja 2 - 3).

Kiinteitä kulttuurijäännöksiä paljastui vähän. Ruudusta V:2 ilmestyi n. 35 cm syvyydestä palomaaläiskä (tiilenpunaiseksi palanutta hiekkaa) ja sen läheltä jokunen kivi, jotka eivät vaikuttaneet palaneilta ja eivätkä ole siis kuuluneet tulisijaan (vrt. kartta 4) sekä ruudusta V:3 samaten 35 cm:n syvyydestä tummanruskea pyöreä läiskä, halkaisijaltaan n. 5 cm, joka ulottui 12 cm syvälle (paalunreikä? - Kts. karttoja 1 ja 4).

Irrallisia löytöjä kertyi 98 luettelonumeroa (KM 11904: 2-99):

kiviesineiden kappaleita	2 kpl.
kiviesineiden sirpaleita	10 "
kivi-iskennäisiä	18 "
kvartsikaapimia	9 "
iskentäytimien kappaleita (kvartsia)	2 "
iskukivien puolikkaita (kvartsia)	1 "
kvartsisäleiden kappaleita	1 "
kvartsi-iskennäisiä	748 "
saviastianpalasia	15 "
kalannikamia ja kappaleita	19 "
palaneita luunsiruja	83 gr
punamultaa	1 nokare
hiiltä	

Kiviaseiden kappaleista on toinen ohut tuuran kärki (11904:42) ja toinen kourutaltasta (11904:93); molemmat ovat ns. sädekiviliusketta. Edellinen on löydetty ruudusta III:3 n. 40 cm syvältä. - Kiviaseiden sirpaleet ovat kaikki sädekiviliusketta, samaten enin osa kivi-iskennäisistä. Saviastianpalat ovat enimmäkseen pieniä; osa varhaista kampakeramiikkaa, tyyliastetta I:2 (näistä jokunen asbestisekainen), osa asebestikeramiikkaa.

Asuinpaikan alarajan korkeudeksi yli merenpinnan saatiin n. 68.5 m. Vaakituksen lähtökohtana oli A. Äyräpään kertomuksessaan v:lta 1934 mainitsema kiintopiste K.P. 1908, jonka korkeus yli meren on Äyräpään mukaan 67.03 m. Kulttuurikerroksen alaraja määrättiin koekuopin. - (kts. kartta 5).

Muita löytöpaikkoja samalla tienoolla kuin kaivaus:

1. Bergbacka (KM 11896:1-26) = ent. Aleksi Sulkakosken talo (kts. Äyräpään kertomukseen liittyvää valokuvaa 2). - Ähtävänjoen itäpuolella.
2. Millaskangas (KM 11897). - Ähtävänjoen itäpuolella.
3. Koski (KM 11898). - Ähtävänjoen itäpuolella.
4. Hanhikoski (KM 11899, 11903:1-6). - Ähtävänjoen itäpuolella (näkyä Äyräpään valokuvassa 2 - Jaakko Hanhikoski).
5. Keto (KM 11900:1-2). - Ähtävänjoen länsipuolella, Koskimäen naapuri (Elias Keto).
6. Kirsilä (KM 11901). - Ähtävänjoen itäpuolella, Bergbackan ja Jaakko Hanhikosken talojen välissä.
7. Itäniemi (KM 11902;1-2). - Ähtävänjoen länsipuolella, Koskimäeltä lounaaseen.

Helsingissä huhtikuun 21 päivänä 1949.

Ville Luho

Kartta 5.- Siilinjärvi V. Luonon kaivauskartoitusalueen vuodelta 1948.

Siilinjärvi, Joki, Keskimäki, Hautapello

Pinta-profiili 1:100

Piiri V. Luho - 48

